

Spis treści

Wstęp	11
------------------------	-----------

Część I

Teoria wymiany międzynarodowej	15
---------------------------------------	-----------

Rozdział 1

Tradycyjne teorie handlu międzynarodowego	17
1.1. Merkantyizm	18
1.2. Teoria klasyczna	19
1.2.1. Przewaga absolutna	20
1.2.2. Przewaga względna	21
1.2.3. Interpretacja geometryczna	25
1.2.4. Założenia upraszczające	28
1.3. Teoria obfitości zasobów	29
1.3.1. Obfitość zasobów jako przyczyna handlu	30
1.3.2. Podział dochodów z handlu	31
1.3.3. Interpretacja geometryczna	33
1.3.3.1. Warunki produkcji	34
1.3.3.2. Warunki konsumpcji	35
1.3.3.3. Korzyści z handlu	37
1.3.4. Paradoks Leontiefa	38
Pytania kontrolne	40

Rozdział 2

Współczesne teorie handlu międzynarodowego	42
2.1. Korzyści skali produkcji a handel międzynarodowy	43
2.1.1. Korzyści zewnętrzne	43
2.1.2. Korzyści wewnętrzne	46
2.2. Cykl życia produktu a handel międzynarodowy	48
2.3. Konkurencja niedoskonała a handel międzynarodowy	52
2.4. Podobieństwo preferencji konsumentów a handel międzynarodowy	55
2.5. Handel wewnątrzgałęziowy	56
Pytania kontrolne	62

Rozdział 3

Wzrost gospodarczy a handel międzynarodowy	63
3.1. Wzrost produkcji i wzrost konsumpcji w modelu Heckschera– –Ohlina	64
3.2. Wzrost zrównoważony	65
3.3. Wzrost nie zrównoważony	67
3.4. Korzyści i zagrożenia związane ze wzrostem w gospodarce otwartej	69
3.5. Rodzaje <i>terms of trade</i>	74
3.6. Wpływ handlu międzynarodowego na wzrost gospodarczy	78
Pytania kontrolne	81

Rozdział 4

Międzynarodowe przepływy czynników produkcji	82
4.1. Teoretyczny model przepływu kapitału i pracy	83
4.2. Międzynarodowe przepływy pracy	86
4.2.1. Przyczyny międzynarodowej migracji pracy	88
4.2.2. Skutki migracji dla kraju pochodzenia pracy	89
4.2.3. Skutki migracji dla kraju przyjmującego pracę	91
4.3. Zagraniczne inwestycje bezpośrednie	93
4.3.1. Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w gospodarce światowej	93
4.3.2. Przyczyny podejmowania zagranicznych inwestycji bezpośrednich	96
4.3.3. Skutki zagranicznych inwestycji bezpośrednich w kraju przyjmującym	98
4.3.4. Skutki zagranicznych inwestycji bezpośrednich w kraju wysyłającym	100
4.4. Międzynarodowe przepływy technologii	101
Pytania kontrolne	104

Część II

Polityka handlowa

105

Rozdział 5

Zasady polityki handlowej	107
5.1. Znaczenie handlu międzynarodowego	108
5.2. Rola GATT i WTO w światowym systemie handlu	110
5.2.1. Cele i zasady GATT/WTO	111
5.2.2. Funkcjonowanie GATT/WTO	114
5.3. Ewolucja współczesnej polityki handlowej	116
5.4. Narzędzia polityki handlowej	119
5.4.1. Narzędzia taryfowe	120
5.4.2. Bezpośrednie narzędzia pozataryfowe	122
5.4.3. Pośrednie narzędzia pozataryfowe	126
Pytania kontrolne	128

Rozdział 6

Teoretyczne aspekty polityki handlowej	129
6.1. Ekonomiczne skutki narzędzi polityki handlowej	129
6.1.1. Cła importowe	130
6.1.2. Ograniczenia ilościowe w imporcie	133
6.1.3. Subsydia produkcyjne	135
6.1.4. Subsydia eksportowe	137
6.2. Efektywna ochrona celna	139
6.3. Argumenty za stosowaniem protekcji w handlu	142
6.3.1. Argumenty słabo uzasadnione ekonomicznie	143
6.3.2. Argumenty dobrze uzasadnione ekonomicznie	146
6.3.2.1. Ochrona raczkujących gałęzi przemysłu	146
6.3.2.2. Strategiczna polityka handlowa	147
6.3.2.3. Polityka przemysłowa	149
Pytania kontrolne	151

Rozdział 7

Regionalne porozumienia handlowe i inne formy międzynarodowej integracji gospodarczej	152
7.1. Formy integracji gospodarczej	153
7.2. Ekonomiczne konsekwencje integracji w ujęciu statycznym	154
7.2.1. Efekt kreacji handlu i efekt przesunięcia handlu	155
7.2.2. Konkurencja niedoskonała	158
7.3. Konsekwencje integracji dla wzrostu gospodarczego	160

7.4.	Konsekwencje integracji dla lokalizacji produkcji	161
7.5.	Unia Europejska	162
7.6.	Północnoamerykańskie Porozumienie o Wolnym Handlu (NAFTA)	165
7.7.	Wspólny Rynek Południa (MERCOSUR)	168
Pytania kontrolne		169

Część III

Międzynarodowe stosunki finansowe 171

Rozdział 8

Rynek walutowy i kurs walutowy	173
8.1. Rynek walutowy	173
8.1.1. Istota i specyfika rynku walutowego	173
8.1.2. Uczestnicy i rodzaje rynku walutowego	176
8.1.3. Funkcje rynku walutowego	177
8.2. Kurs walutowy i jego funkcje	179
8.3. Sposoby wyznaczania kursu	179
8.4. Ekonomiczne teorie kursu walutowego	183
8.4.1. Teoria parytetu siły nabywczej	183
8.4.2. Różnice stóp procentowych	187
8.5. Wymienialność waluty	190
8.6. Efektywny kurs walutowy	193
Pytania kontrolne	195

Rozdział 9

Makroekonomiczne związki gospodarki krajowej z gospodarką światową	196
9.1. Definicja i struktura bilansu płatniczego	196
9.2. Zasady sporządzania bilansu płatniczego	200
9.3. Zasady analizy bilansu płatniczego	204
9.4. Bilans płatniczy w Polsce	206
9.5. Bilans obrotów bieżących a dochód narodowy	210
9.5.1. Makroproporcje w gospodarce otwartej	210
9.5.2. Mnożnik handlu zagranicznego	211
9.5.3. Wzrost dochodu narodowego a równowaga bilansu obrotów bieżących	214
Pytania kontrolne	216

Rozdział 10

Polityka ekonomiczna a przywracanie równowagi zewnętrznej	218
10.1. Finansowanie deficytu	219
10.2. Ograniczenia administracyjne	221
10.3. Zmiany kursu walutowego	225
10.3.1. Skutki dewaluacji	225
10.3.2. Warunki powodzenia dewaluacji	228
10.4. Polityka makroekonomiczna	231
10.4.1. Mechanizm przywracania równowagi na rachunku bieżącym . . .	231
10.4.2. Skutki polityki pieniężnej	232
10.4.3. Skutki polityki fiskalnej	234
Pytania kontrolne	236

Rozdział 11

Międzynarodowy system walutowy	237
11.1. System waluty złotej	237
11.2. System z Bretton Woods	239
11.3. Współczesny międzynarodowy system walutowy	242
11.4. Systemy kursowe w Polsce	248
11.5. Integracja walutowa w Unii Europejskiej	251
11.5.1. Europejski System Walutowy	251
11.5.2. Europejska unia walutowa	253
11.5.3. Teoria optymalnych obszarów walutowych	255
Pytania kontrolne	257

Rozdział 12

Międzynarodowy rynek finansowy	258
12.1. Przyczyny rozwoju międzynarodowego rynku finansowego	259
12.2. Istota i funkcje międzynarodowego rynku finansowego	261
12.3. Eurorynek finansowy	263
12.3.1. Eurowaluty i eurokredyty	263
12.3.2. Euroobligacje	266
12.4. Obligacje zagraniczne i akcje	267
12.5. Zaburzenia na międzynarodowych rynkach finansowych	268
12.5.1. Kryzys zadłużeniowy	268
12.5.2. Kryzysy walutowe	273
12.5.2.1. Typy kryzysów walutowych	273
12.5.2.2. Przykłady kryzysów walutowych	274
12.5.3. Nowa rola Międzynarodowego Funduszu Walutowego	278
Pytania kontrolne	279

Słownik najważniejszych terminów	281
Bibliografia	291
Aneks statystyczny: Gospodarka światowa i trendy globalne u progu XXI wieku	295